

JOHANN BECKMANN – MEKAANISEN TEKNOLOGIAN TIETEISTÄJÄ

Veijo Kauppinen

Saksalainen Johann Beckmann (1739–1811) on nostettu mekaanisen teknologian isäksi. Monipuolisena tieteidenharjoittajana hän nimityksen ansainnee, julkaisihan hän vuonna 1780 kirjasen *Anleitung zur Technologie*. Beckmannin elämäntyötä kunnioittaa mm. Saksan Wismarissa joka neljäs vuosi järjestettävä Beckmann-kollokvio, jossa tämän kirjoittajalla on ollut useita, sisällöltään toki nykypajateknisiä esityksiä.

Johann Beckmann syntyi virkamiesperheeseen vuonna 1739 Hoyan pikkukaupungissa Weserin alajuoksulla. Hannoverin Suuruhtinaskuntaa ja Englantia yhdisti tuolloin personaaliunioni, joten Beckmann syntyi Englantia ja Hannoveria hallinneen Yrjö II:n alamaisena. Viisitoistavuotiaana hänet vietiin oppia saamaan Stadeen, entiseen ruotsalaisen Saksan kaupunkiin. Yliopisto-opinnot tapahtuivat Göttingenissä. Äidin toivomusten mukaista kirkkoherraa Johan Beckmannista ei opiskeluajan alun teologisista opinnoista huolimatta tullut, sillä nuorukaisen mielenkiinto suuntautui muihin tieteisiin.

1700-luvun tieteentekijöiden maailma oli nykyistä pienempi. Tuolloin oli luonnollista avartaa omaa maailmankuvaa ja käydä näkemyksiä valottavia keskusteluja kiertämällä vaivoista piittaamatta Eurooppaa. Beckmannin ensimmäinen matkakohde oli Alankomaat. Sitä seurasi toimiminen matematiikan, fysiikan ja luonnontieteiden opet-

Johann Beckmann.

tajana Pietarin saksalais-luterilaisessa gymnaasissa. Pietarista Beckmannin tie jatkui Ruotsiin, jossa hän tutustui Carl von Linnéen ja pääsi kosketuksiin kuningas-huoneenkin kanssa.

Paluu Saksaan seurasi Göttingenin yliopiston professuurin hoitajana pääopetuslana ekonomia, josta hän julkaisi teoksen *Gedanken von der Einrichtung ökonomischer Vorlesungen*, mitä seurasi muitakin julkaisuja.

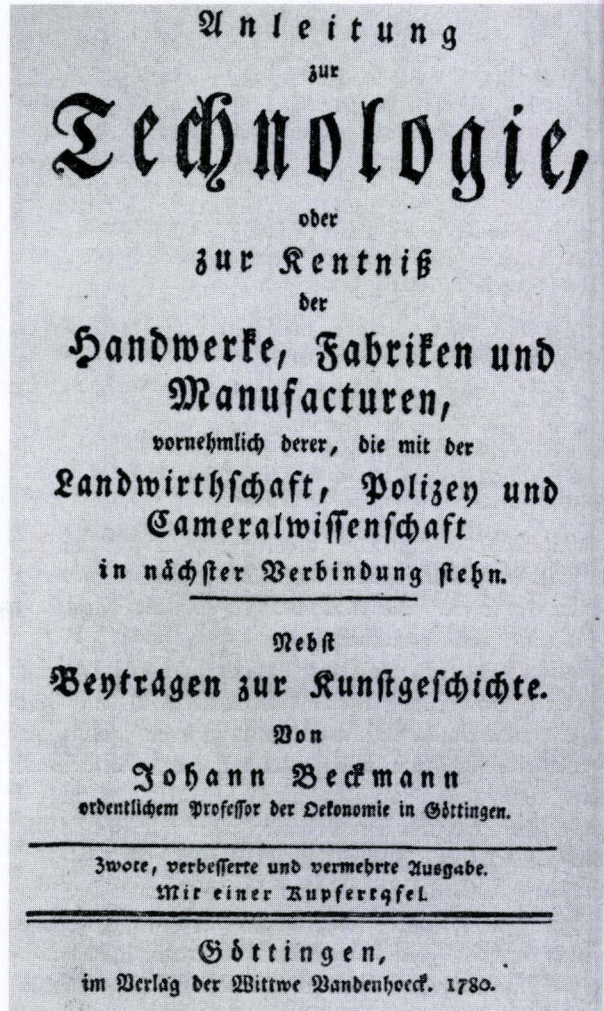
Mekaanisen teknologian isäksi oikeuttava Beckmannin kirjanen *Anleitung zur Technologie, oder zur Kenntniß der Handwerke, Fabriken und Manufacturen, vornehmlich derer, die mit der Landwirtschaft, Polizey und Cameralwissenschaft in nächster Verbindung stehn* ilmestyi vuonna 1780.

Professori Beckmann nimitettiin ansioistaan vuonna 1784 hovineuvokseksi, vain 45-vuotiaana. Muitakin merkittäviä huomionosoituksia hänen osakseen tuli. Poliisikomission jäsenenä hänen toimintaansa kytkeytyi myös sotilaallisia ja tullihallinnollisia toimia. Professuurinsa puitteissa hän keskittyi sittemmin talouden ohella erityisesti maanviljelyn edistämiseen ja tavaraoppiin. Hän oli useiden saksalaisten, sveitsiläisten, hollantilaisten, ruotsalaisten ja norjalaisten akatemioiden ja vastaavien tiedejärjestöjen jäsen.

Beckmannin merkittävimpänä saavutuksena pidetään teknologian nostamista yliopistoissa tutkittavaksi ja opetettavaksi tieteesi. Hänen määritelmänsä ”teknologia on materiaalien työstöä ja käsityötaitoja opettava tiede” on osoittautunut kestäväksi.

LÄHDE:

BECKERT, M., Johann Beckmann. Biographien hervorragender Naturwissenschaftler, Techniker und Mediziner, Band 68. BSB B.G. Teubner Verlagsgesellschaft 1983, Leipzig. 119 s.

Anleitung zur Technologie -kirjan toisen painoksen nimilehti vuodelta 1780.

Kirjoittaja on aiempi LTKK:n mekaanisen teknologian ja nykyisin TKK:n konepajatekniikan, aiemmalta nimeltään mekaanisen teknologian professori.